رویداد

حذف آزمون سمپاد قطع ۲ پای هیولای کنکور

احمد حج‌فروش
پژوهشگر حوزه تعلیم و تربیت

● مدت‌ها بود سازمان سنجش، آموزش‌وپرورش را زیر سؤال می‌برد و می‌گفت: اگر کنکور با سؤالات چهارگزینه‌ای بد و آسیب‌زاست، چرا شما از همین نوع آزمون‌ها برای ورود به مدارس سمپاد استفاده می‌کنید؟ اما اکنون که شورای عالی آموزش‌وپرورش با تصمیم‌گیری صحیح و منطقی آزمون‌های شبه‌کنکور مدارس سمپاد را حذف کرده است، همه اهالی دست‌اندرکار بازار و بساط تست و تست‌زنی علیه این تصمیم سازنده آموزش‌وپرورش کشور با تمام قدرت قیام کرده‌اند و افراد و گروه‌هایی نیز آگاهانه یا ناآگاهانه دست به قلم برده و با یادداشت‌هایی یا از طریق مصاحبه‌هایی در مطبوعات و رسانه‌های کشور، آب به آسیاب این مافیا می‌ریزند. همه می‌دانند مافیای کنکور تور کسب‌وکارش را از پایه اول دبستان تا پایه دوازدهم دبیرستان پهن کرده و حاضر نیست از درآمدی چندصدمیلیاردی که همه‌ساله تنها از آزمون‌های آمادگی برای ورود به مدارس سمپاد به دست می‌آورد، صرف‌نظر کند؛ بنابراین علیه این تصمیم علمی، عقلانی و تحول‌آفرین آموزش‌وپرورش (یعنی حذف آزمون‌های تستی ورودی مدارس سمپاد) از هیچ کوششی فروگذار نمی‌کند و اگر بتواند، نه‌تنها از نظرات شتاب‌زده و مطالعه‌نشده ۱۶۰ نماینده مجلس، بلکه از همه قوای کشور برای حفظ منافع اقتصادی خود سود می‌جوید. کسی نیست به این نمایندگان محترم بگوید آیا در دنیا یک کشور سراغ دارید که ذهن کودکان ۷ تا ۱۲ساله خود را در شش سال با آزمون‌های چهارگزینه‌ای مشابه کنکور سراسری، متکی به حافظه، دانش سطحی، ترفندهای تست‌زنی و فاقد ارزش علمی پر کنند و آنها و خانواده‌هایشان را همواره در استرس و توهم تیزهوش‌بودن نگه دارند. درحالی‌که با استدلال علمی می‌توان گفت نه همه آنها که در این آزمون موفق می‌شوند، تیزهوش هستند و نه همه آنها که در این آزمون ناکام می‌مانند، کم‌هوش هستند؛ چه‌بسا حتی به‌طور نسبی در میان آنها که پذیرفته نمی‌شوند، افراد تیزهوش بیشتری وجود داشته باشند. اگر نمایندگان محترم مجلس نظرات متخصصان برجسته روان‌شناسی، حوزه یادگیری و ارزشیابی آموزشی را (از «بنجامین بلوم» رفتارگرا تا «لو ویگوتسکی» سازنده‌گرا) یا نظرات استادان برجسته و متخصص تعلیم و تربیت کشورمان (دکتر غلامحسین شکوهی و علی‌محمد کاردان) یا حداقل چند نمونه از صدها گزارش تحقیق و مقاله‌های علمی و یادداشت‌های منتشرشده را در نقد آزمون‌های چهارگزینه‌ای (تستی) مطالعه می‌کردند، به محدودیت‌ها، معایب و خسارت‌هایی که این آزمون‌ها بر پیکر تعلیم و تربیت وارد کرده و می‌کند، بیش از پیش شناخت پیدا می‌کردند و به‌جای طومار امضای شکایت از آموزش‌وپرورش به رئیس‌جمهور، برای این تصمیم بجا و شایسته، از شورای عالی آموزش‌وپرورش (که همان مجلس چنین اختیارات قانونی به آن شورا داده)، در طوماری قدردانی می‌کردند. تصمیم اصولی و اصلاح‌گرای شورای عالی آموزش‌وپرورش در زمینه حذف آزمون‌های ورودی چهارگزینه‌ای (تستی) مدارس سمپاد، پایانی است بر حافظه‌گرایی و اتکا به دانش سطحی و ترفندهای تست‌زنی از ذهن دانش‌آموزان دوره ابتدایی و جلوگیری از رقابت شکنجه‌آور و استرس‌زای این کودکان معصوم و خانواده‌های آنان؛ تصمیمی که باید همه دوستداران توسعه و پیشرفت همه‌جانبه کشور از آن حمایت و قدردانی کنند.

ادامه در صفحه ۱۳

کیش تنها شهر بی‌موتور ایران

صدرا محقق: کیش تنها منطقه مسکونی ایران بین همه شهرها و روستاهاست که در آن خبری از صدای آزاردهنده و بلند موتورسیکلت‌های بنزینی نیست. در کیش ۳۵هزارنفری همان‌طور که به دلیل منطقه آزاد بودنش از تله انحصار خودروهای بی‌کیفیت داخلی در امان مانده و همه جایش خودروهای اغلب نونوار خارجی به چشم می‌آیند، از سال ۸۳، ورود و شماره‌گذاری موتورسیکلت‌های بی‌کیفیت و پرسروصدای بنزینی هم ممنوع شد. همین تصمیم این جزیره جذاب گردشگری را از شر آلودگی صوتی و دودی این وسایل نقلیه که به تنهایی عامل بیشتر از ۲۰ درصد آلودگی هوای شهری مثل تهران، حجم زیادی از آلودگی صوتی و همچنین نزدیک به ۲۳ درصد کشته‌شدگان تصادفات است، نجات داده. در این جزیره البته تعداد کمی موتورسیکلت وجود دارد، اما از همه لحاظ با موتورسیکلت‌های شهرهای دیگر کشور فرق دارند؛ هیچ صدایی تولید نمی‌کنند، میزان تولید آلودگی‌شان صفر است و سرعتشان هم در حدی نیست که بشود با آن ویراژ داد و برای جان خود یا دیگران خطرآفرینی کرد. دلیل همه این مزایا برقی‌بودن این وسایل نقلیه دوچرخ در کیش است. آن‌گونه که یکی از اعضای شورای شهر کیش به «شرق» می‌گوید تصمیم به ممنوعیت ورود هرگونه موتورسیکلت بنزینی به جزیره طبق مصوبه شورای ترافیکی منطقه آزاد کیش در سال ۸۳ اتخاذ شد و تا امروز هم این تصمیم ادامه داشته است و اگر کسی هم چنین وسیله‌ای را وارد جزیره کند، توقیف و جریمه می‌شود. تا سال ۹۳ تعداد اندکی موتور بنزینی در کیش وجود داشت اما با موتورهای برقی جایگزین شد.

تجربه محدود جزیره کیش برای شهرهای دیگر کشور و به‌خصوص تهران که با معضل بزرگ موتورسیکلت‌های بنزینی سال‌هاست دست‌به‌گریبان مانده، می‌تواند نمونه‌ای آزمودنی باشد. هم مسئولان شهری و دولتی و هم کارشناسان و متخصصانی که روی مسئله آلودگی صوتی و هوایی پایتخت کار و پژوهش کرده‌اند، از رده‌خارج‌کردن و ممنوعیت تردد و شماره‌گذاری موتورسیکلت‌های بنزینی را از جمله راهکارهای مؤثر برای کاهش مصائب تهران عنوان کرده‌اند. با این حال موتورسیکلت‌های برقی مورد استفاده در جزیره کیش اگرچه مزایایی از آن جمله که پیش از این ذکر آن رفت، دارند اما از عیب هم مبرا نیستند. قیمت‌های بالای این وسایل که بین پنج تا ۱۰ میلیون بسته به قدرت و توانایی باتری دارند و همچنین مدت زمان زیادی که نیاز به شارژشدنشان است و از آن طرف مدت و مسافت به نسبت کوتاهی که در مقایسه با موتورسیکلت‌های بنزینی طی می‌کنند، جذابیت آنها را برای مصرف‌کننده به میزان قابل توجهی کم می‌کند.

اما هر چه هست، حضور اندک این موتورهای برقی در تنها شهر بدون چراغ قرمز ایران که باعث شده این جزیره از دست ویراژهای ترسناک و خطرساز موتورهای بنزینی نجات یابد، آرامش و سکوت خوبی را به این مقصد مهم گردشگری در دل آب‌های خلیج‌فارس داده است.

کیش به پیشواز نوروز می‌رود

کیش این روزها گرم آماده‌شدن برای استقبال از مسافران نوروزی است. این جزیره در نوروز سال گذشته به‌تنهایی پذیرای ۲۳۰ هزار مسافر نوروزی بوده و طبق گفته مسئولان منطقه آزاد کیش امسال خود را برای ورود بیشتر از ۲۵۰ هزار گردشگر آماده کرده است.

تعداد کل گردشگرانی که در ۱۲ ماه سال ۹۵ برای گذران تعطیلات راهی این جزیره شدند، یک‌میلیون‌و ۸۰۰ هزار نفر اعلام شده که از این تعداد رقمی در حدود ۱۰۰ هزار نفر اتباع خارجی بوده‌اند. از فروردین تا پایان بهمن سالی که در حال تمام‌شدن است، ورود یک‌میلیون‌و ۷۰۰ هزار گردشگر به کیش ثبت شده است و مسئولان جزیره می‌گویند با توجه به عدد و رقم‌های اسفند ماه انتظار می‌رود امسال تعداد گردشگران به نسبت سال قبل رکوردشکن شود. در همین رابطه علیرضا قائدیان، معاون گردشگری منطقه آزاد در توضیحاتی این‌طور گفت: «ما در حال تدارک برنامه‌ریزی‌های جدید برای جذب بیشتر گردشگر هستیم و بر همین اساس در نظر داریم مبادی پروازی کیش را افزایش دهیم. با این هدف، اخیرا از سه شهر آبادان، یزد و کاشان نیز گردشگران می‌توانند به صورت مستقیم و با پروازهای موجود به کیش سفر کنند. این هدف‌گذاری در ایجاد مسیرهای مستقیم، در راستای تلاش برای ارزان‌سازی سفر به این مقصد انجام شده است؛ چراکه پروازهای مستقیم هزینه تمام‌شده سفر را پایین می‌آورد». قائدیان درباره برنامه‌های نوروزی جزیره کیش نیز این‌طور توضیح می‌دهد: «ویژه‌برنامه‌های نوروزی ما برای ۱۹ روز در جزیره تنظیم شده است و در این مدت ۶۵ برنامه در نظر گرفته و سعی می‌کنیم در تمام سطح جزیره این مراسم برگزار شود تا از تزاحم و تراکم گردشگر در نقاطی خاص کاسته شود، البته بشخصه معتقدم هتل‌های موجود در کیش برای استقرار نوروزی مسافران کم است و ما همچنان نیازمند ظرفیت‌های بیشتر هستیم، ۵۲ مرکز اقامتی کنونی ۱۲ هزار تخت دارند اما نمی‌توانند جوابگوی استقبال مسافران نوروزی باشند. از این رو در کنار آنها سه بخش دیگر نیز برای استقرار گردشگران تعریف شده است. محل‌هایی برای کمپ‌زدن خانواده‌ها با پنج هزار نفر، دو هزار چادر برای افرادی که انفرادی سفر می‌کنند و واحدهای مسکونی جزیره که قرار است زیر نظر جامعه هتل‌داران کیش و در قالب یک سامانه به مسافران اجاره داده شوند، سه بخش دیگر به جز هتل‌ها خواهند بود که در نوروز به گردشگران خدمات ارائه خواهند داد». معاون گردشگری سازمان منطقه آزاد کیش درباره نحوه ورود گردشگران نوروزی از راه دریایی به این جزیره نیز گفت: «سه بندر چارک، لنگه و آفتاب برای این کار در نظر گرفته شده‌اند. از طریق این بنادر گردشگران می‌توانند یا با اتومبیل یا بدون آن، وارد جزیره شوند». وی ضمن بیان شرایط ورود خودروها به کیش گفت: «ورود خودروهای ایرانی تولیدشده قبل از سال ۱۳۹۰ و خودروهای خارجی قبل از سال ۱۳۸۵ به جزیره به دلیل ملاحظات زیست‌محیطی ممنوع خواهد بود و باقی خودروها نیز باید برگه معاینه فنی تأییدشده داشته باشند». آن‌طور که قائدیان می‌گوید، بلیت رفت و برگشت این اتومبیل‌ها و سرنشینان آنها برای حداکثر پنج روز اقامت در جزیره صادر شده و گردشگران باید به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنند که با مشکل مواجه نشوند. گردشگران نوروزی برای ورود خودروی شخصی خود به جزیره کیش برای مدت پنج روز باید مبلغ ۲۰۰ هزار تومان پرداخت کنند. قائدیان همچنین از ایجاد یک اپلیکیشن برای تسهیل خدمات گردشگری در جزیره کیش به نام آی‌کیش خبر داد و گفت: «در نوروز ۹۷ اتفاق جدید در زمینه خدمات‌رسانی طراحی اپلیکیشن راهنمای جامع جزیره کیش به نام IKISH است که اطلاعات گردشگری و خدماتی جزیره در آن تعریف شده. این اپلیکیشن سامانه رسمی اطلاع‌رسانی سازمان در حوزه فضای نت خواهد بود. آخرین وضعیت جزیره و احتمالاتی که در ایام نوروز امکان بروز آنها وجود دارد، مثل تغییر برنامه حرکت کشتی‌ها یا پروازها و... از طریق این سامانه اعلام می‌شود». تصویر کلی کیش در ذهن همه آنهایی که چه به این جزیره سفر کرده‌اند و چه با عکس و فیلم‌های دیگران آن را شناخته‌اند، تصویری مملو از برج‌های بلند، خیابان‌هایی پر از خودروهای خارجی و مراکز خرید لوکس و بزرگ و ورزش‌های دریایی است، اما کیش در دل خود جذابیت‌های سنتی و ناشناخته‌ای هم دارد؛ جذابیت‌هایی که تاکنون اقدام خاصی برای شناساندن آنها صورت نگرفته، اما به نظر می‌رسد قدم‌های اول برای گشودن فصلی جدید در گردشگری کیش باشد.

بومگردی در جزیره

صحبت از پتانسیل‌های گردشگری سنتی اهالی بومی جزیره است. ساکنان بومی کیش عرب هستند و مثل همه اقوام ایرانی زندگی و آداب‌ورسومشان سرشار از جذابیت‌های منحصربه‌فرد و خاص برای دیگر است؛ از پوشش و موسیقی گرفته تا فرهنگ غذایی و میهمان‌نوازی. در روستای باغو، یکی از تنها دو روستای جزیره کیش، یکی از اهالی خوش‌ذوق روستا قدم‌های اول را برای راه‌اندازی اولین اقامتگاه بوم‌گردی جزیره برداشته است. روستای کوچک باغو پنج خانوار دارد و جمعیت کل روستا نزدیک به ۴۰ نفر است، اما سابقه و رسم‌ورسوم زندگی اهالی قدمتی چندصدساله دارد. مسجد کوچک روستا - که احتمالا کوچک‌ترین مسجد ایران باشد - خود یکی از جذابیت‌های دیدنی این روستاست و در کنار آن نیز اخیرا یک خیمه گردشگری برپا شده است. مسئول این خیمه، آقای خلدون، در این خیمه از میهمانان خود با نوشیدنی‌های سنتی- قهوه عربی و چای کرک- و همچنین شیرینی‌هایی که زنان روستا پخته‌اند پذیرایی می‌کند. خلدون درباره چشم‌انداز کاری که شروع کرده است می‌گوید: «قصد دارم در آینده یک اقامتگاه بوم‌گردی برای مسافران راه‌اندازی کنم که مسافران اگر خواستند، شب هم در روستا بمانند و بیشتر با فرهنگ و آیین و خوراکی‌های اهالی بومی جزیره آشنا شوند».

کانکس_چادر، دوگانه تقلیل مشکلات مردم

حمید فتحی: زمستان امسال به‌دنبال تشدید برودت هوا متأسفانه خبر جان‌سپردن چندین کودک در مناطق زلزله‌زده کرمانشاه منعکس شد. صرف‌نظر از آنکه در ابتدا مقاومت‌های انجام‌گرفته درباره تأثیر عامل سرما بر مرگ کودکان صورت می‌گرفت اما در ادامه نیز معرفی سرما به عنوان تنها دلیل جان‌باختن کودکان پاسخی اشتباه به اشتباهی دیگر بود. سرماخوردن بچه‌ها چه در چادر و کپر، چه در کانکس و حتی در منازل نیز ممکن است اتفاق بیفتد اما چه چیزی باعث می‌شود که این سرماخوردگی تا تبدیل‌شدنش به عفونت و بعدها جان‌دادن مریض تداوم یافته و درمان نشود.

فقدان و کمبود امکانات بهداشتی و درمانی هم در سطح شهر و هم در روستا از یک طرف و دیگر مشکلات خانواده که باعث می‌شود به کودکانشان رسیدگی لازم و کافی را نداشته باشند از طرف دیگر، همچنین مشکل مالی برای مراجعه به پزشک عمومی و متخصص، تغذیه نامناسب و ضعف جسمانی کودکان از دلایل کمتر عنوان‌شده فاجعه پرپرشدن کودکان است. توزیع بی‌برنامه، نادرست و ناعادلانه اقلام مورد نیاز زلزله‌زدگان و موقعیت ویژه روانی مردم منطقه پس از زلزله سبب شده است که پاسخ به این وقایع ناگوار حرص و تلاش گاهی بی‌مورد برای کسب کانکس و چه بسا از چاله به چاه افتادن باشد. اگرچه لزوم داشتن کانکس به دلیل امنیت بیشتر آن نسبت به چادر و البته مزیتی که در هوای آلوده و گرد و خاک، خطر نفوذ حشرات و خزندگان موذی و... دارد، انکارشدنی نیست اما تهدیدات کانکس را نیز نباید از نظر دور داشت.

تجربه زلزله بم و ورزقان نشان می‌دهد که مبدل‌شدن اسکان موقت در کانکس به اسکان دائم، به‌ویژه در مورد مستأجران و اقشار فرودست بسیار محتمل است. معضل جمع‌آوری هزاران کانکس در کوچه‌ها، پارک‌ها و پیاده‌روهای شهر و مشکلات زیست‌محیطی و شهری ناشی از آن، به‌علاوه سرمایه‌های میلیاردی‌ای که صرف تهیه کانکس شد و می‌توانست در صورت برنامه‌ریزی منظم بخشی از خانه‌های مردم را بازسازی کند، موجب می‌شود که کانکس تصویر خوبی از خود نشان ندهد. دوگانه کانکس_چادر جز تقلیل مشکلات مردم چیزی به ارمغان نیاورده است. سؤالی اساسی که باید مطرح کرد، این است که چرا بعد از گذشت سه ماه از زلزله هنوز اسکان موقت به اتمام نرسیده است و موضوع بازسازی خانه‌ها همچنان به‌طور جدی و عملی در سطح همگانی در دستور کار قرار نگرفته است. در صورت ادامه این رویه و با شروع فصل گرما باید منتظر خطرات جدی‌تری باشیم. بیماری‌های واگیردار، بیماری‌های پوستی و قارچ، گرمازدگی و... از پیش‌بینی‌پذیرترین تهدیدات است. بی‌درآمدی و بیکاری از جمله فشارهایی است که نه‌تنها نان‌آور خانواده بلکه کل اعضای خانواده را از لحاظ مادی و روانی در منگنه قرار می‌دهد؛ فشار مضاعفی که کارهای روزانه (پخت‌وپز، شست‌وشو، رسیدگی به فرزندان، غم نان، زندگی در چادر و کانکس، و...) بر گرده زنان قرار داده است، مستقیم و غیرمستقیم بر سلامت زندگی کودکان نیز تأثیرگذار است.

تهرانشهر

فرهنگ گردشگری یا صنعت گردشگری؟

پیام احتسابیان

● صنعت گردشگری، به‌لحاظ تبلیغات، ساخت هتل، تعداد آژانس‌های گردشگری و اظهارنظر مسئولان و... روزبه‌روز اهمیت بیشتری می‌یابد. اما به نظر در این بازار رقابتی و در سایه توجه بیش از اندازه به موضوع درآمدزایی از صنعت گردشگری، کم‌کم موضوع «فرهنگ گردشگری» از یادها رفته است. این روزها کفه ترازو به سمت ارتقای صنعت گردشگری سنگین‌تر شده و فرهنگ گردشگری که لازمه ارتقای صنعت گردشگری بوده، در حال سقوط است. گردشگری اگرچه یک صنعت پویا و درآمدزا و پایدار است، اما به عنوان یک کار فرهنگی که بیشترین تبادلات فرهنگی میان اقوام و کشورهای مختلف در آن انجام می‌شود، شناخته شده است. در واقع آنچه را ما به‌عنوان جاذبه‌های گردشگری در کشورمان از آنها یاد می‌کنیم، به‌خصوص در مورد آثار تاریخی و فرهنگی ایران چه از دوره قبل از اسلام و چه بعد از آن، مدیون کلمه «فرهنگ»ی هستیم که توانسته است بخش زیادی از درآمدهای گردشگری ایران را به دوش بکشد. صنعت گردشگری اگر بر پایه ارتقای فرهنگ گردشگری شکل نگیرد و پابه‌پای هم تکامل پیدا نکنند، در مسیر روند نزولی درآمدزایی قرار خواهد گرفت و بدنامی گردشگری ایران در مجامع داخلی و بین‌المللی را به دنبال خواهد داشت. مؤسسات و شرکت‌های گردشگری داخلی چه میزان برای موضوع فرهنگ گردشگری کار کرده‌اند و چه میزان سیاست‌های صنعت گردشگری‌مان بر این موضوع متمرکز شده؟ به غیر از این نیست که آژانس‌های گردشگری برای فروش تورهای خارجی‌شان تنها به نوع ارائه خدمات متنوع بسنده کرده‌اند و متأسفانه برای آشنایی گردشگر از فرهنگ و رسوم کشور مقصد، کار فرهنگی انجام نداده‌اند تا مسافر داخلی بداند در کدام کشور و در کدام جامعه فرهنگی قرار می‌گیرد و چه باید بکند و چه نباید بکند. هدف از شناخت فرهنگ گردشگری هر جامعه شناخت واقعه‌های اجتماعی است که در هر جامعه‌ای وجود دارند و به شناخت قوانین، مقررات و فرهنگ آن مقصد گردشگری می‌پردازند. بررسی فرهنگ گردشگری و رسیدن به بالاترین مقام این حوزه می‌تواند از دستاوردهای بزرگ صنعت گردشگری باشد که امروزه به حال خود رها شده است و اخبار و گزارشات واصله از گوشه و کنار گردشگری داخلی و خارجی ضعف سیاست‌گذاری در این موضوع را نشان می‌دهد. صنعت گردشگری بدون فرهنگ گردشگری زمین‌گیر می‌شود و بدنامی آن گریبان‌گیر صنعت گردشگری خواهد شد و در نهایت پایداری خود را از دست خواهد داد. گردشگر باید بداند میراث طبیعی و تاریخی و سایر منابع جهت استفاده در آینده باید حفاظت شوند و نابودی آنها به دور از اخلاق و فرهنگ است. نوشتن یادگاری روی آثار تاریخی و باستانی، تخریب منابع طبیعی، آسیب‌رساندن به زیستگاه حیات وحش، آلوده‌کردن محیطی و بصری جاذبه‌های گردشگری و طبیعی از جمله رفتارهایی هستند که در بسیاری از مقاصد گردشگری داخلی به وفور قابل رؤیت‌اند. تلاش برای ارتقای فرهنگ گردشگری در کنار ارتقای صنعت گردشگری امری لازم و ضروری است که تا امروز کمتر به آن پرداخته شده. وضع قوانین و ضوابط و استانداردها، تولید برنامه‌های فرهنگ‌سازی، تقویت نهادهای خصوصی در زمینه فرهنگ گردشگری و نظارت بیشتر بر فعالیت‌های نهادهای متولی از جمله اقداماتی هستند که می‌توان از طریق آنها برای بهبود شرایط امید داشت.

جدول ۳۰۶۷ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- بخشی مستقل از یک مجموعه به هم پیوسته- موی پلک چشم- نفع و فایده ۲- بزرگان- درونه- پسر ناخلف معاویه ۳- کتاب مقدس یهود- تندرست- گوسفند جنگی ۴- کلمه پرسش- ماه دهم قمری- دستگاه قدیمی نمایش‌فیلم ۵- پایان‌نامه- آسیایی که با نیروی چهارپایان می‌گردد- کودنی ۶- فرقه‌ای از راهبان مسیحی کاتولیک- برقرار و آباد- سنگینی اجسام ۷- سست و بی‌بنیاد- بزرگ‌ترین جزیره ایرانی دریای خزر- تصرف در مالی ۸ - ناسزا گویی- به‌دست‌آوردن- نوجوان بزهکار که در مرکز اصلاح و تربیت نگهداری می‌شود ۹- سفید آذری- از باشگاه‌های فوتبال ایتالیا- اکنون ۱۰- خون‌بها- آنکه حج به‌جاآورده- غیرقابل انکار ۱۱ - پندگرفته از عمل نادرست خود- بسیار مرغوب- تکیه بر پشتی ۱۲ - اثری به قلم ویکتور هوگو- شوکت- اسب رستم ۱۳- سوره زنان- موج‌زدن- شاخه تازه روییده درخت ۱۴- سروش آسمانی- در حال گریستن- پروردگار ما ۱۵- خداوندی- راه آذری- خداوندی.

عمودی:

۱- نمک اسیداستیک- پایبند در دوستی- نشانه جمع فارسی ۲- نوازنده برجسته ویلن و آهنگ‌ساز فقید ایرانی که از شاگردان ابوالحسن صبا بود- سردار ۳- قدرت- ستاره‌ای کم‌نور در دب اکبر- آلیاژ ۴- از گناهان کبیره- نسبت خانوادگی- جبران‌کردن ۵- دینداری- از حواریون مسیح(ع) ۶- پرهای انتهایی بدن پرندگان- لازم و ضروری- تعلق ۷- زودرنج- زجر و عذاب- شهری معروف در ترکمنستان ۸- هر نوع فلز- داستانی عرفانی درباره حضرت ابراهیم(ع) نوشته علی موذنی- ورقه فلزی بسیار نازک ۹- واحد اندازه‌گیری کار و انرژی- سفره ماهی- امیدوارکردن ۱۰- از رشته کوه‌های مهم آسیا- هفت‌گانه- رمق آخر ۱۱- رانکی- شجاع ۱۲- نامربوط- تحفه‌ها- درخت همیشه‌سبز ۱۳- بسیار مرموز و حیله‌گر- بسیار شکمو- مقام و منزلت ۱۴- پسر مازندرانی- کتابی از خواجه نصیرالدین طوسی در ستاره‌شناسی ۱۵- ضربه سر در فوتبال- نام علمی زردپی - چراغ.

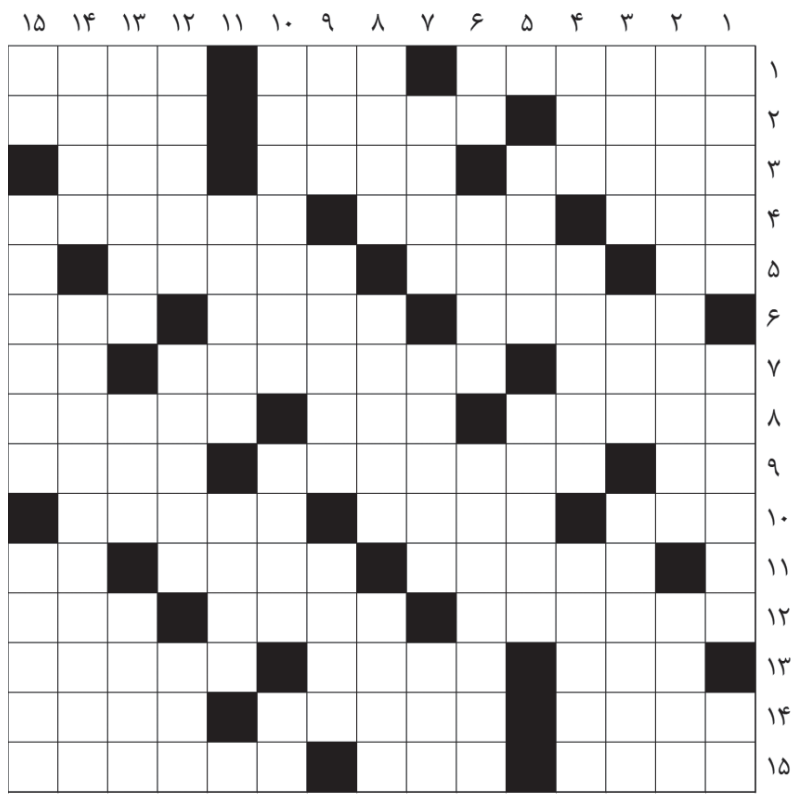

حل سودوکو سخت

۶	۵	۸	۷	۱	۴	۹	۳	۲
۷	۱	۳	۲	۸	۹	۵	۶	۴
۹	۲	۴	۶	۵	۳	۷	۱	۸
۵	۳	۲	۴	۶	۷	۸	۹	۱
۱	۷	۶	۹	۳	۸	۲	۴	۵
۴	۸	۹	۵	۲	۱	۶	۷	۳
۸	۴	۷	۳	۹	۵	۱	۲	۶
۳	۶	۱	۸	۷	۲	۴	۵	۹
۲	۹	۵	۱	۴	۶	۳	۸	۷

حل سودوکو ۲۰۶۲

۷	۲	۸	۴	۳	۵	۱	۶	۹
۴	۵	۶	۱	۹	۲	۸	۷	۳
۹	۳	۱	۶	۷	۸	۴	۲	۵
۲	۸	۵	۳	۶	۱	۹	۴	۷
۳	۴	۷	۵	۸	۹	۶	۱	۲
۶	۱	۹	۲	۴	۷	۵	۳	۸
۸	۷	۳	۹	۱	۴	۲	۵	۶
۵	۶	۴	۸	۲	۳	۷	۹	۱
۱	۹	۲	۷	۵	۶	۳	۸	۴

جدول ۳۰۶۶

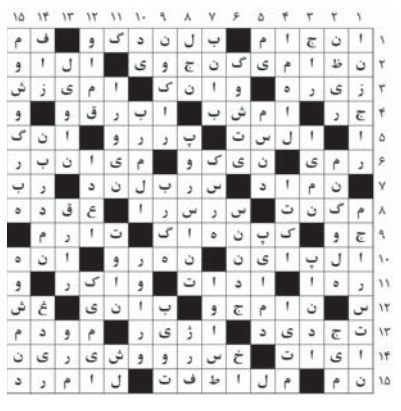

سودوکو سخت ۲۰۶۳

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

۶			۹					
	۱						۹	۶
	۵			۴	۶	۸	۷	
		۱	۶					۸
۷				۳				۵
۳					۲	۷		
	۶	۴	۲	۷			۸	
۸	۳						۶	
					۸			۱

سودوکو ساده ۲۰۶۳

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

	۷		۲	۳		۸		۴
۲		۳		۷	۵	۹	۱	
۷	۴	۲		۱			۶	
۳		۵				۷		۲
	۶			۲		۱	۴	۳
	۲	۱	۹	۵		۶		۸
۹		۸		۴	۶		۳	